

ASTROLOGY SOURCES

By Rabbi Dr. Nachum Amsel

These sources are from the book, "The Encyclopedia of Jewish Values" published by Urim, or the upcoming books, "The Encyclopedia of Jewish Values: Man to Man" or "The Encyclopedia of Jewish Values: Man to G-d" to be published in the future.

(1) שבת קנני.

כתיב אפינקסיה דרבי יהושע בן לוי האי מאן דבחד בשבא יהי גבר ולא חדא ביה מאי ולא חדא ביה אילימא ולא חד לטיבו והאמר רב אשי אנא בחד בשבא הואי אלא לאו חדא לבישו והאמר רב אשי אנא ודימי בר קקוזתא הוויין בחד בשבא אנא מלך והוא הוה ריש גנבי אלא אי כולי לטיבו אי כולי לבישו (מאי טעמא דאיברו ביה אור וחושך) האי מאן דבתרי בשבא יהי גבר רגזן מאי טעמא משום דאיפליגו ביה מיא האי מאן דבתלתא בשבא יהי גבר עתיר וזנאי יהא מאי טעמא משום דאיברו ביה עשבים האי מאן דבארבעה בשבא יהי גבר חכים ונהיר מאי טעמא משום דאיתלו ביה מאורות האי מאן דבחמשה בשבא יהי גבר גומל חסדים מאי טעמא משום דאיברו ביה דגים ועופות האי מאן דבמעלי שבתא יהי גבר חזרן אמר רבי נחמן בר יצחק חזרן במצות האי מאן דבשבתא יהי בשבתא ימות על דאחילו עלוהי יומא רבא דשבתא אמר רבא בר רב שילא וקדישא רבא יתקרי אמר להו רבי חנינא פוקו אמרו ליה לבר ליואי לא מזל יום גורם אלא מזל שעה גורם האי מאן דבחמה יהי גבר זיוותן יהי אכיל מדיליה ושתי מדיליה ורזוהי גליין אם גניב לא מצלח האי מאן דבכוכב נוגה יהי גבר עתיר וזנאי יהי מאי טעמא משום דאיתיליד ביה נורא האי מאן דבכוכב יהי גבר נהיר וחכים משום דספרא דחמה הוא האי מאן דבלבנה יהי גבר סביל מרעין בנאי וסתיר סתיר ובנאי אכיל דלא דיליה ושתי דלא דיליה ורזוהי כסיין אם גנב מצלח האי מאן דבשבתאי יהי גבר מחשבתיה בטלין ואית דאמרי כל דמחשבין עליה בטלין האי מאן דבצדק יהי גבר צדקן אמר רבי נחמן בר יצחק וצדקן במצות האי מאן דבמאדים יהי גבר אשיד דמא אמר רבי אשי אי אומנא אי גנבא אי טבחא אי מוהלא אמר רבה אנא במאדים הואי אמר אביי מר נמי עניש וקטיל איתמר רבי חנינא אומר מזל מחכים מזל מעשיר ויש מזל לישראל

(2) מועד קטן כח.

אמר רבא חיי בני ומזוני לא בזכותא תליא מילתא אלא במזלא תליא מילתא

(3) ראש השנה יא:

דתניא בשנת שש מאות שנה לחיי נח בחדש השני בשבעה עשר יום לחדש רבי יהושע אומר אותו היום שבעה עשר באייר היה יום שמזל כימה שוקע ביום ומעינות מתמעטין ומתוך ששינו מעשיהן שינה הקדוש ברוך הוא עליהם מעשה בראשית והעלה מזל כימה ביום ונטל שני כוכבים מכימה והביא מבול לעולם רבי אליעזר אומר אותו היום שבעה עשר במרחשון היה יום שמזל כימה עולה ביום ומעינות מתגברים

(4) מדרש, בראשית רבה י' ד:

עד שלא חטא אדם הראשון היו המזלות מהלכין דרך קצרה ובמהירות משחטא סיבבן דרך ארוכה ובמתניות יש מזל שגומר הלוכו לייב חדש כגון כוכב חמה ויש מזל שהוא גומר הלוכו לשלשים יום והיא לבנה ויש מזל שהוא גומר הלוכו שנה והוא צדק ויש מזל שהוא גומר הלוכו לשלשים שנה והוא שבתאי חוץ מן כוכב נוגה ומאדים שאין גומרין הלוכן אלא לד' מאות ושמונים שנה

ASTROLOGY

5) פסחים ב.

אמר רב לעולם יכנס אדם בכי טוב ויצא בכי טוב

6) ויקרא יט:לא

אל-תִּפְּנוּ אֶל-הָאֱבֹת וְאֶל-הַיִּדְעָנִים אֶל-תִּבְקְשׁוּ לְטַמְּאָהּ בָּהֶם אֲנִי ד' אֱלֹקֵיכֶם :

7) ויקרא יט:כז

לא תאכלו על-הַדָּם לא תִּנְחֲשׁוּ וְלֹא תִעֹנְנוּ :

8) סנהדרין סה:

תנו רבנן בעל אוב זה המדבר בין הפרקים ומבין אצילי ידיו ידעוני זה המניח עצם ידוע בפיו והוא מדבר מאליו מיתבי והיה כאוב מארץ קולך מאי לאו דמשתעי כי אורחיה לא דסליק ויתבי בין הפרקים ומשתעי

9) פסחים קיג:

מניין שאין שואלין בכלדיים שנאמר תמים תהיה עם ה' אלקיך

11) נידה טז:

דדריש ר' חנינא בר פפא אותו מלאך הממונה על ההריון לילה שמו ונוטל טפה ומעמידה לפני הקדוש ברוך הוא ואומר לפניו רבונו של עולם טפה זו מה תהא עליה גבור או חלש חכם או טיפש עשיר או עני ואילו רשע או צדיק לא קאמר כדר' חנינא דא"ר חנינא הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים

12) אוצר המדרשים, פסיקתא חדתא דרוש ליום הכיפורים, ד"ה כתי, דף 496

וכן הוא אומר הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים וכן הוא אומר ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת המות את הטוב ואת הרע (דברים ל') באיזה דרך שיחפוץ האדם לילך הרשות בידו הגביר עליו יצרו והלך בדרכי לבו לא יוסיף עוד לעשותו וישוב על מה שעשה ומן השמים ישמעו לו ומוחלין לו כמ"ש ויתפללו ויבקשו פני וישובו מדרכיהם הרעים ואני אשמע מן השמים וגו'

13) פירוש רמב"ן על דברים יח:יג

וטעם תמים תהיה עם ה' אלקיך שנייחד לבבנו אליו לבדו, ונאמין שהוא לבדו עושה כל והוא היודע אמתת כל עתיד, וממנו לבדו נדרוש העתידות, מנביאיו או מאנשי חסידיו רצוני לומר אורים ותומים ולא נדרוש מהוברי שמים ולא מזולתם, ולא נבטח שיבואו דבריהם על כל פנים, אבל אם נשמע דבר מהם נאמר הכל בידי שמים, כי הוא אלהק האלקים עליון על הכל היכול בכל משנה מערכות הכוכבים והמזלות כרצונו מפר אותות בדים וקוסמים יהולל ונאמין שכל הבאות תהיינה כפי התקרב האדם לעבודתו ולפיכך אחר אזהרת שאלת העתידות מקוסם ודורש בעד החיים אל המתים אמר שתהיה תמים עם השם בכל אלה, ולא תירא ממגיד עתיד אבל מנביאו תדרוש ואליו תשמע וזה דעת אונקלוס, שלים תהא בדחלתא דה' אלהך, שלא תהיה חסר ביראתו, כי "תמים" הוא השלם בדבר, כמו שה תמים (שמות יב ה) שאין בו מום ושום חסרון וזו מצות עשה, וכבר הזכרתי זה בפסוק והיה תמים (בראשית יז א) :

14) דברים יח:יג

תמים תהיה עם ד' אֱלֹקֵיךְ :

ASTROLOGY

15) פסחים קיג:

מניין שאין שואלין בכלדיים שנאמר תמים תהיה עם ה' אלקיך

16) אגרת הרמב"ם לחכמי מונטפזשיר.. והלכות עבודת כוכבים יא:ח-ט

דעו רבותי, שכל אותן הדברים כלן של גזרת הכוכבים, שהן אומרים יארע כך ולא יארע כך, ומולדו של זה ימשוך לו שיהיה לו כך ולא יארע כך -- כל אותן הדברים אינן דברי חכמה כלל, וטפשות הן, וראיות ברורות שאין בהן דפי יש לי לבטל כל עקרי אותן הדברים... וגם חכמי פרס הכירו והבינו שכל אותן החכמות שעשו הכלדים והמצרים והכשדים והכנענים -- שקר וכזב... ולא ידבק באותן הדברים אלא פתי שיאמין לכל דבר, או מי שרוצה לרמות אחרים.

איזהו מעונן אלו נותני עתים שאומרים באצטגנינות יום פלוני טוב יום פלוני רע יום פלוני ראוי לעשות בו מלאכה פלונית שנה פלונית או חדש פלוני רע לדבר פלוני: אסור לעונן אע"פ שלא עשה מעשה אלא הודיע אותן הכזבים שהכסילים מדמין שהן דברי אמת ודברי חכמים וכל העושה מפני האצטגנינות וכיון מלאכתו או הליכתו באותו העת שקבעו הוברי שמים הרי זה לוקה שנאמר לא תעוננו וכן האוחז את העינים ומדמה בפני הרואים שעושה מעשה תמהון והוא לא עשה הרי זה בכלל מעונן ולוקה:

18) שולחן ערוך, יורה דעה קעט:א

אין שואלים בחוזים בכוכבים ולא בגורלות, הגה: משום שנאמר "תמים תהיה עם ד' אלוקיך," וכל שכן שאסור לשאול בקוסמים ומנחשים ובמכשפים.

19) שולחן ערוך, יורה דעה קעט:ב

נהגו שאין מתחילין בב' ובד' ואין נושאים נשים אלא במילוי הלבנה, הגה: ולכן נהגו ג"כ להתחיל ללמוד בר"ח כי אע"פ שאין ניחוש יש סימן במה שאדם יודע שהוא כנגד המזל לא יעשה ולא יסמוך על הנס, אלא שאין לחקור אחר זה משום תמים תהיה כמו שנתבאר